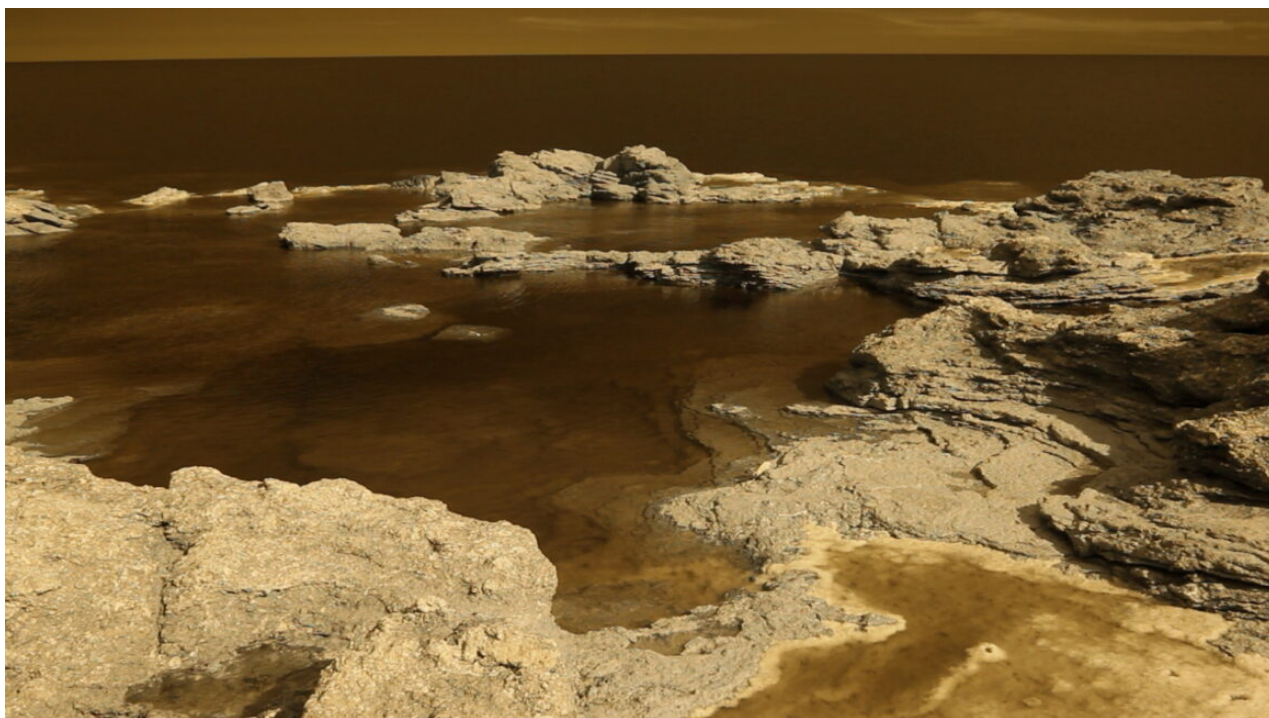

Mats Hjelm på Cecilia Hillström Gallery

KONSTEN.NET konsten.net/mats-hjelm-pa-cecilia-hillstrom-gallery

Masha Taavoniku

29 november 2021

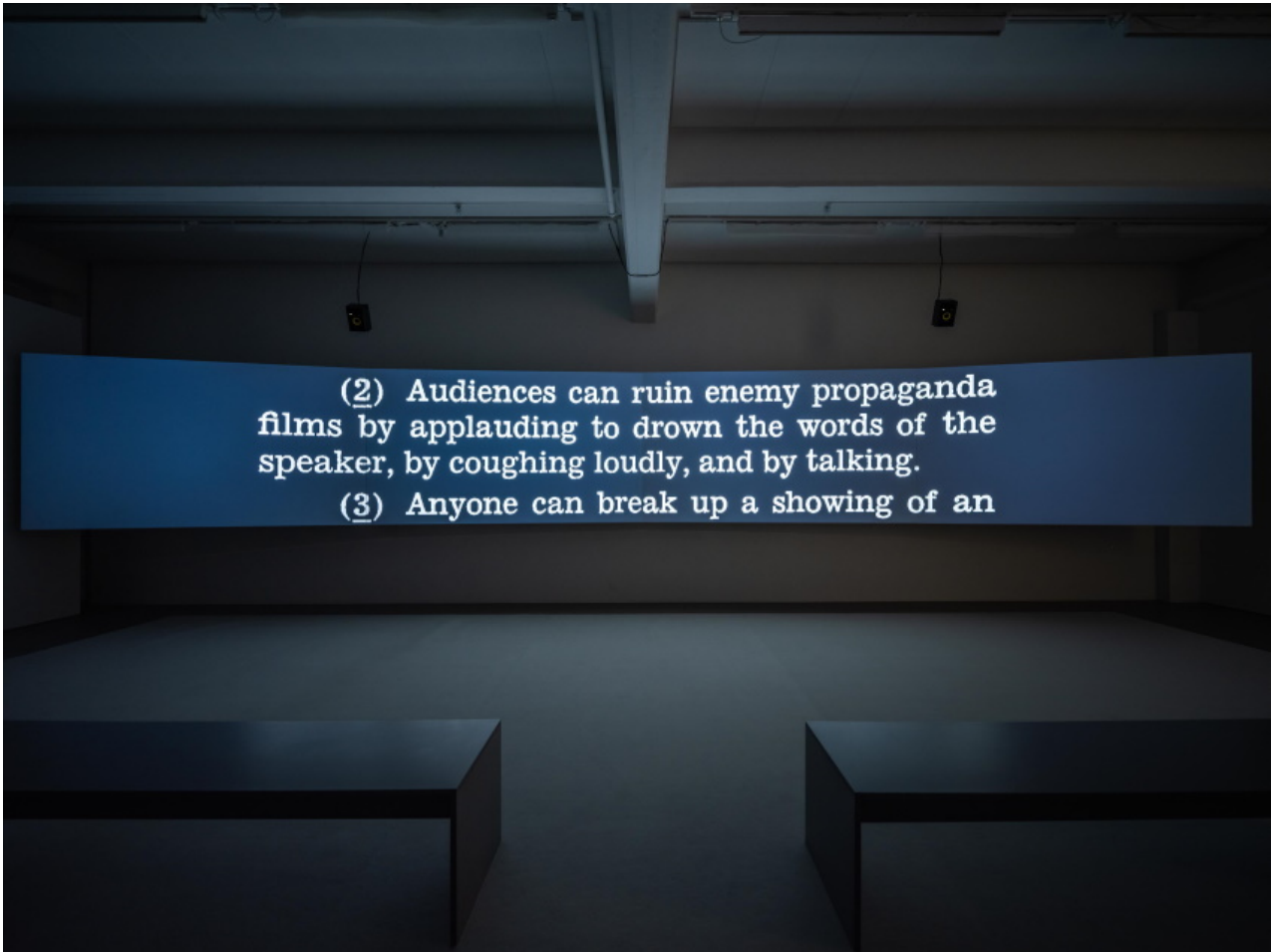
Kanske var det vid exakt rätt tillfälle jag klev in i det innersta rummet på Cecilia Hillström Gallery. Det var nämligen enbart några få dagar sedan som jag stod inuti det gotiska 1200-talskapellet Sainte-Chapelle på Île de la Cité i Paris. I konstnären och filmskaparen Mats Hjelms videoinstallation och utställning *Simple Sabotage Field Guide* möts jag åter av samma sakrala rumslighet och magnifika målade rosett- och glasfönster. När jag vänder huvudet något åt vänster, mot andra sidan av den fyrkanaliga videoskärmen, visas ett annat kapell från dess utsida. I mötet med konstverket ser jag en välbekant plats. Men den bekvämt hemvana känslan ska snart komma att förändras.

Mats Hjelm, installationsvy, *Simple Sabotage Filed Guide*, 2021

Gallerirummet sluter sig om mig. Hjelms film rör sig utan tydlig kronologi mellan platser längs med pilgrimsvägen Camino de Santiago i Spanien. Regndränkta skogsmiljöer, ensliga stigar, städer, byggarbetsplatser och de ständigt återkommande kustlandskapen. Havet skvalpar mellan mjukt formade stenar och sandstränder. Vågorna skummar hotfullt mot vassa klippor och i en annan scen rör sig en ensam fiskebåt över vattnet. Den suggestiva musiken driver på en känsla av oro och förflyttar stundtals mitt fokus från bild till ljud. Medierna samspekar men ges också eget utrymme. Det är inte en helt enkel sak att uppnå.

Vid ett par tillfällen under filmens gång blir den enorma bildskärmen plötsligt svart. En kvinnlig röst läser upp ett antal punkter ur en manual medan samma text långsamt rullar förbi på skärmen. Dokumentet hon läser ur heter *Simple Sabotage Field Manual* och är från 1944. Det tillhörde CIA:s föregångare Office of Strategic Services (OSS) och innefattar ett antal metoder för sabotage genom vardagliga icke-våldshandlingar i ockuperade länder. OSS-agenterna förmedlade manualen till utländska sabotörer och medborgare så att de med små, förhoppningsvis omärkbara metoder på olika vis kunde förstöra för fienden.

Mats Hjelm, installationsvy, *Simple Sabotage Field Guide*, 2021

Den enkla uppmaningen att "arbeta långsamt" är tydlig i sin enkelhet. Men när de mer detaljerade beskrivningarna av hur detta kan uppnås läses upp blir situationen alltmer komisk: "använd en lätt hammare i stället för en tung", "ställ onödiga frågor", "spendera längre tid än nödvändigt på toaletten" eller "låtsas att du inte förstår enkla instruktioner så att andra måste förklara dem för dig". Skratten sprider sig i gallerirummet. Metoderna för att uppnå övertag över fienden ter sig absurda, men är högst reella.

Simple Sabotage Field Guide motarbetar effektivt förenklade slutsatser eller förklaringar. Jag vill ogärna känna mig dum så jag gör allt jag kan för att binda samman fragmenten till en greppbar helhet. Vad filmen tycks göra är att fördjupa och arbeta med de komplexa relationerna mellan bild, ljud och text. Det är inte möjligt för mig att söka mig till det ena mediet för att få en förklaring om det andra, eller att analysera fram någon tydlig helhet som hade kunnat säga något om filmens "dolda berättelser". Den kvinnliga rösten talar inte mer sanning än de rörliga bilderna, musiken är inte mindre sann än det skrivna ordet.

Min erfarenhet av verket, som hade sin början vid en bekant plats i Paris, befinner sig nu, i likhet med pilgrimens vandring, någonstans i det okända. Det är inte helt tydligt hur allt detta hänger samman, men kanske är det just så det ska vara. Frågan som bör ställas är i sådana fall om jag kan vara tillfreds med oklarheterna, eller inte?

Masha Taavoniku

Foto: Cecilia Hillström Gallery, Hudiksvallsgatan 8. Utställningen pågår 11 november – 18 december 2022